

Glappet

Nya former för organisering och engagemang

- en studie av informella nätverk och otraditionella organisationer/
organisationsmönster i Skåne län

Daniel Thuresson
2009-06-06

Material och metod

Kartläggningar på Internet samt intervjuer med olika föreningsaktiva.

Syfte

Syftet med studie är att undersöka på vilka sätt ungdomar organiserar och engagerar sig idag och vilka betydelser de tillskriver detta organiserande och engagerande. Denna studie och kompletterande studier i projektet kommer att undersöka både etablerade organisationsformer och alternativa, otraditionella, lösa och informella sätt att organisera och engagera sig. Viktiga frågeställningar att belysa är:

I vilka former organiserar man sig?

Hur ser man på dessa former?

Vad bidrar dessa organisationsformer till för individen?

Hur ser omgivningen på dessa organisationsformer?

Hur ser deltagandet och engagemanget ut (deltagare - åskådare, görande - betraktande)?

Hur påverkar organisationsformen saker som jämställdhet, inflytande, delaktighet?

Vilka typer av informella nätverk mellan ungdomar finns idag?

Syftet med denna studie är att undersöka vilka olika organisationsalternativ som finns för unga idag. Både de alternativ som erbjuds och de som de skapar själva. Här kommer en studie av organisationsformer på nätet att studeras och vad dessa fyller för funktion för ungdomar, hur de byggs upp och hur kunskap, kompetens, identitet, yrkeskarriärer skapas genom dessa organisationsformer. Internet är en struktur öppen för olika typer av organisering utanför vuxna och vuxenvärldens kontroll och insyn.

Intressant i denna studie blir att titta på hur de oorganiserade organiserar sig på otraditionella sätt. Förhoppningsvis kan denna studie skapa metoder för att fånga upp en mängd olika organisationsprocesser bland ungdomar och de betydelser de får för dem.

1. Teman

I rapporten har jag valt att utgå från sex olika teman som härstammar från de spår som jag har funnit gemensamma för de former av organisationer som har studerats på olika sätt. Dessa teman är mer eller mindre centrala eller framträdande hos olika former men lika relevanta att applicera på alla. De förklarar också varför man organiserar sig och vad man i många fall är medveten om och vill att ungdomar ska organisera sig kring. De är följande:

Den sociala tillhörigheten

Skapandet och resultatet

Alternativen och det alternativa

Utbildningen och de tysta kunskaperna

Personliga och organisationens intressen

Ny teknik och webben

Vidare har jag valt att använda dessa teman som rubriker för att förklara meningen med och vikten av dem för olika organisationer och deras specifika karaktär och förutsättningar. Beroende på organisationerna har för mål och agendor, anpassar de också sitt arbetssätt därefter, dels för sin egen självuppfyllnad, men också för att möta sin publik på rätt sätt.

Dessa sex teman har såklart många gemensamma beröringspunkter, och tanken är inte att separera dem åt, utan att se vikten av att ha en målmedveten och samstämd kommunikation internt och externt, för att vara tydlig med sina målsättningar.

2. Den sociala tillhörigheten

Oavsett vilken organisationsform man talar om så är det samma grunder till varför man söker sig till en gruppering av personer. Värderingar, handlingar och en gemenskap kring något speciellt. Man söker bekräftelse och ett värde i sina åsikter, tycken och preferenser och att det faktiskt betyder något för sin omgivning och för samhället. Du utvecklar din egen identitet och kan hitta en roll och ett sammanhang som man passar in i genom att stöta och blöta, förändras, utvecklas, lära sig. Tillsammans vill man på så vis skapa känslan av att vara del i ett samhälle, att man kan påverka sig själv och sin omgivning som man vill ha det. Den tillhörigheten är en väldigt viktig grund, vare sig det handlar om en sammansvetsad grupp med familjekänsla, utpräglad laganda och som spänner över flera år, eller om det är ad hoc-mässiga, kortsiktiga organiseringar.

Idag är det vanligare med löst sammansatta, kortsiktiga organiseringar av olika typer av verksamheter. Den sociala faktorn har därför förlagts till flera olika arenor med olika lager, och den är uppbyggd på andra sätt än hur den traditionellt sett och ser ut i till exempel etablerade föreningsverksamheter. Flexibilitet, kvickhet och till och med möjligheten att snabbt lösa upp och bygga om organisering efter behov blir mycket viktigare än en stabil, rutinmässig verksamhet i form av till exempel en förening. Det betyder dock inte att de sociala banden löses upp, eftersom nätverket som man bygger upp återanvänds gång på gång, beroende på projekt. Man fångar upp specialister, experter eller individer som tillför något speciellt till just den grupperingen man vill göra. Det nätverk man bygger upp är heller inte avgränsat på samma vis som traditionella former är, varken vad gäller medlemmar eller att man är bunden till en social plats, lokal eller plattform, eller till en ideologi eller långsiktigt mål. Nej, istället kommunicerar man på flera olika plan, sms, mobiltelefonsamtal, Internet, för att snabbt och när som helst kunna nå sitt nätverk eller organisation för att till exempel få ett svar, eller ett beslut. Organiseringen kan till och med vara beroende på ren tillgänglighet, det vill säga att gruppen blir till av de som snabbt kan komma på plats och aktivera sig.

Hur påverkar då detta känslan av tillhörighet? Stapelbäddsparken i Malmö är nog mest känd för sin välrenommerade skatepark, och arbetet med platsen började med utgångspunkt i föreningen Bryggeriet, som har hand om skateaktiviteterna. Malmö Stad ville fortsätta utveckla en offentlig plats kring skateparken, och som ska byggas upp utanför den kommunala verksamheten och efter folkets behov. Grunderna i dessa tankebanor ligger i att de offentliga ytor man tidigare "skapat" i staden används på andra sätt än vad som avsetts eller ämnats, och därför blir också grundvalarna i arbetet med Stapelbäddsparken väldigt enkla; parken utvecklas med utgångspunkt i vad folk vill göra med platsen, med allt ifrån målning, byggnader, alternativa aktiviteter, osv. Föreningen Stapelbädden bildades, representerat av Bryggeriet och ABF Malmö, för att underhålla platsens utveckling.

Stapelbädden är väldigt tydlig med att vara en organisation som fångar upp glappet mellan etablerade föreningar och verksamheter. Inte bara genom att låta sin egen verksamhet byggas på gräsrotsnivå och utvecklas som en flexibel plats i samhället, utan också genom att bryta upp traditionella former av organisering. Man pratar inte om medlemmar eller tydliga arbetsgrupper, utan om allemansrätten till platsen. På samma sätt är man väldigt noga med att ingen enskild grupp eller person ska göra platsen helt till sin egen, att muta in sin plats så att säga, utan man ska kunna utnyttja platsen på samma villkor för alla individer som kommer dit. Det står i kontrast till den traditionella rollen som man har som medlem i en förening, och framför allt det ansvar och kringarbete som tillkommer och påförs individen.

För den skull är det inte meningen att man ska göra avkall på de band man vill bygga till platsen med de involverade eller att relationerna ska bli sämre av den här typen av organisering. Grupperingarna blir mer informella och löst sammansatta, men det är också därför det blir alternativet. Även den oorganiserade organiserar sig, så länge rätt drivkraft finns. Genom att anpassa verksamheten och organisationen efter individen, så kan även denne hitta en plats eller roll genom att testa sig fram i olika konstellationer och med olika arbetsuppgifter. Om man inte har en klar och färdig idé eller vision att bygga på

och gå efter, så har man fortfarande möjlighet att haka på, kopplas upp till nätverket och få inspiration, erfarenhet, kunskaper och så vidare för att kanske senare kunna driva sina egna mål byggt på egna idéer.

I den här typen av ad hoc-liknande verksamheter blir det därför också viktigt med en övergripande roll. Dels på grund av en hög omsättning av inblandade, vilket exemplifieras bra i Stapelbäddens organisation och genom UKMs verksamhet med festivaler och evenemang som arrangeras av ungdomarna själva, men också för att skapa en stabilitet och relation till platsen. Det finns en eller flera ansvariga som har rollen som samlare och förmedlare av egna och andras erfarenheter och nätverket som finns. Det kan handla om personlig coachning eller ren kanalisering av projekt till rätt personer eller att helt enkelt kunna dra nytta av ett konsekvent och löpande arbete, utan att det begränsar organisationen.

Hur påverkas ansvars känslan? En given eller skapad roll i en organisation medför ett visst mått av ansvar att uppfylla, ibland också tydligt specificerat, men med tillhörighet kommer också en naturlig känsla av ansvar. Caroline på Stapelbädden är ganska noga med att förklara att platsen är fri att använda, du kan komma och gå som du vill, men om du har åtagit dig ett projekt så ser de också till att du genomföljer det. Man är noga med att se till individernas förutsättningar, viljor och kunskaper, för att forma sin coachning. Det handlar om att vara lyhörd och att bygga en relation och tillit. För Caroline och hennes kolleger är det lika viktigt att sporra genom att uppmuntra, som det är att sätta gränser, mål och ibland till och med jaga och skälla för att få rätt glöd och vilja.

UKM (Ung Kultur Möts) är en ideell förening som jobbar för att belysa och framhäva ung kultur runt om i landet, och kanske mest framträdande är deras arbete med lokal-, region- och riksfestivaler. Här jobbar man aktivt med bloggar, på i princip samma lokala nivå som festivalerna, där man presenterar vad man gör på ett informellt och engagerat sätt. Exemplet nedan vittnar också om att man förmedlar en tydlig familjetillhörighet, en informell beskrivning av ett

projekts avslut som handlar om vilket bra jobb som gjorts, blandat med saknad och goda personliga minnen från festivalens uppbyggnadsarbete och utförande:

"Jag har skrattat så mycket de senaste dagarna att jag faktiskt är öm i magen och jag vill mest bara tacka er för allt. För ni alla i vår kära producentgrupp har varit så satans duktiga och allt blev kanon. Jag kommer sakna er alla." (Hämtat från UKM Skånes blogg om senaste regionala kulturfestivalen som anordnades i Malmö).

Bloggarna, och ibland även information på hemsidor eller forum, är till stor del en kommunikationsplattform för involverade, men har också för avsikt att visa upp och berätta om arbetet kring hur det går till att utföra projektet, hur man jobbar, varför man jobbar och många gånger visar det att frukten av det faktiskt inte alltid är själva arrangemanget, utan gemenskapen. Man lägger mycket vikt vid att visa upp och berätta om hur roligt det är, både för den egna gemenskapen och att lära ut och undervisa om projektet, men också för att locka fler tankar hos fler ungdomar att komma till dem för att uttrycka dem. Det som annars kanske helt och hållet hade varit ett internt forum, blir nu också en extern kommunikation, en transparens i verksamheten som gör det möjligt att se bakom kulisserna vad det egentligen är som händer och kanske framför allt, vad det är jag missar.

3. Skapandet och resultatet

Skapande och kreativitet är en drivkraft som inte alltid är lätt att hitta rätt kanal för. Att coacha ungdomar handlar om att identifiera fröet och att hjälpa till att utveckla det, att understödja möjligheterna att gå från idé till verklighet. I många fall handlar det om att väcka självförtroendet, att tro på en idé och framför allt att vilja förverkliga den, vare sig det handlar om individer eller grupper. Nästa steg blir att förmedla rätt kunskap för att kunna ta vara på kreativiteten på rätt sätt. Skapandet kan ge en direkt tillfredsställelse, och även om resultatet kan vara längre fram i större projekt, så är utförandet i sig, att göra något själv eller ihop, en oerhört viktig del för att lära känna sig själv, sina drivkrafter och sin identitet.

Drömmarnas Hus är ett kulturhus med stor bredd och gedigen bakgrund i barn- och ungdomsverksamhet. Huset stöds av Malmö stad och Kulturdepartementet och här jobbar man med unga med bredd från 7 år och upp över 20 år. Det är också en organisation som samordnar kultur och tillhandahåller sina kunskaper, erfarenheter och verktyg till exempelvis Rosengårds för- och grundskolor, men också en rad andra samarbetspartners runt om i staden. På hemsidan skriver man att skapandet är viktigt för individen och för att kunna ändra och påverka samhället. Kultur kan ändra världen. Organisationen går ut på att erbjuda möjligheten att öva på att uttrycka sig, formulera sig, manifestera de tankar och känslor man har och att visa upp dem för andra. På så vis stärks självförtroendet över vad man är kapabel till som individ, i grupp och sin roll i samhället. Man vill också, i likhet med Stapelbädden, fånga upp ungdomar i glappet mellan andra organisationer, som inte alltid har resurser, tid, förutsättningar eller kunskaper att lära ut från start till slut. Man lägger därför vikt vid relationen, den löpande och långvariga kulturverksamheten, som följer ungdomarna från ungt barn till ung vuxen med allt från familjelördagar till fulla teateruppsättningar med professionella skådespelare till stöd för unga utan arbete i projektet New City.

Ofta understryks vikten av att visa upp resultatet av kreativa övningar, till exempel målningar på vernissage, musik på konsert, osv., som man kan kalla ett

skarpt läge. Det kommunicerar ett värde i det man skapar, och ger en starkare tillfredsställelse och självförtroende vid utförande. Jag betyder något, min åsikt har värde och det jag skapar påverkar. För många av organisationerna jag har tittat på är det därför viktigt att tydligt peka på och visa upp vad de har gjort, vad de kommer att göra och framför allt vilka möjligheter de har att göra saker. De har kanaler och kopplingar till publika sammanhang, oavsett om det är i egen regi och lokal eller via någon annan organisation. Det blir en legitimerande faktor för Glassfabriken, som är en ideell förening i Malmö med målet att öka samhällsengagemang bland ungdomar, att visa upp sitt samarbete med och sin kanal genom Möllevångsfestivalen och för Drömmarnas Hus spelar Malmöfestivalen, Cirkusfesten, Världsbokdagen, samt samarbeten med allt från regionala till internationella kontakter en viktig roll. Det är inte bara en kanal eller arena för exempelvis dans och teater, utan även att PR-mässigt kunna visa upp organisationen, vad man gör och varför, till omgivningen. Självklart är det också viktigt att poängtera, att även om man som organisation inte har några skyldigheter till en myndighet eller bidragsgivare så är alla konkreta och abstrakta resultat och delresultat de renaste manifestationerna av mål och strategi. Oavsett om de dokumenteras, lagras eller publiceras, så är de beståndsdelar av erfarenheten och lärdomen man drar av organiseringen, som man tar med sig till nästa projekt eller införlivar i sin löpande verksamhet.

Ett av Stapelbäddens hittills mest framgångsrika projekt handlade om en tjej som kom med sin ofullbordade idé baserat i foton som hon hade tagit i samband med sin ordinarie skolundervisning. Hon ville fullfölja sitt fotograferande och inom ramarna av sin skolundervisning kunde hon inte utveckla projektet längre, samt på grund av sin ringa ålder och därpå korta CV kunde hon heller inte komma vidare professionellt, med exempelvis gallerier eller utställningslokaler. Genom Stapelbädden och deras nätverk fick hon coachning och inspiration av verksamma konstnärer och det hela landade i att arrangera vernissage i Stapelbäddens lokaler, i eget regi. Utställningen blev en succé, inte minst för Stapelbädden som fick omfattande och god PR för det lyckade projektet, men framför allt fick fotografen dörrar öppnade för sig och större möjligheter att

kunna bygga vidare på sitt CV som fotograf. Stapelbäddens CV växte likaså, men ett lyckat resultat att visa upp och exemplifiera sin verksamhet.

I Kulturhuset Mazetti i Malmö, som bland annat huserar Malmös kulturskola, samt flera andra kulturverksamheter för till exempel dans, teater och teckning, startades Kulturplats Lagret hösten 2008 av enheten KBU (Kultur för Barn och Unga). Målet med Lagret är att öppna upp Kulturhusets aktiviteter för ungdomar mellan 13 och 17 år. I likhet med Stapelbädden, så har man ungdomarna som utgångspunkt och låter dem skapa platsen och innehållet lokalen i så stor utsträckning som möjligt, både fysiskt och när det gäller aktiviteter.

Lagret påpekar också vikten av god PR, som i exemplet med Stapelbädden ovan, men att det inte är så viktigt för dem med just media, utan främst den närmaste kontakten med ungdomarnas omgivning. Ett av målen med organisationen är att aktivera ungdomar från Malmös yttre stadsdelar, eftersom kulturskolan är så centralt belägen i staden, både organisatoriskt och lokalmässigt. Det har visat sig vara en utmaning på mer än ett sätt, då närområdet tenderade att "äga" lokalen och att en del av ungdomarna från stadens ytterområden kämpade med en del problematiska förhållanden. Därför var det extra viktigt för personalen som jobbar med Lagret att lägga fokus på kvalitet istället kvantitet när det gäller workshops eller andra arrangemang, för att kunna ha tid att prata med alla och bygga relationer med ungdomarna. Positiva reaktioner kom därför också främst från ungdomarnas närmaste omvärld, det vill säga skolpersonal, föräldrar och socialen, som menar att man har lyckats med projektet redan på den korta tid som det har funnits till i lokalerna.

Ny teknik gör också möjligheten större att visa upp resultat digitalt, och, som exemplet med UKM, visa upp både processen innan och efter ett evenemang. Här visar man inte bara upp organiseringen och verkställandet av ett evenemang, utan även den sociala tillhörighet och familjekänsla, som beskrivs i kapitel 2. Ett biresultat av hela evenemanget blir den sociala sammankomsten över till exempel värderingar, professionalitet och strategier. Man kommunicerar en praxis, en arbetsmiljö och kultur, som individen tar ställning och förhåller sig till.

På så vis skapar man inte bara ett arrangemang och ett socialt nätverk, utan även en identitet om vad som är godtyckligt och vad som inte passar in. Större och mer etablerade organisationer är ofta mer medvetna om den typen av bieffekter, eftersom i de flesta fall är själva målet med uppdraget de har. Ju mindre och mer nätverks- och ad hoc-baserade organiseringar, desto oftare fokuserar man på det konkreta målet med sammankomsten.

4. Alternativen och det alternativa

På Malmö Stads hemsida under kulturförvaltningen står det att

'visionen är att "Alla barn och ungdomar - oavsett sociala, kulturella och ekonomiska förutsättningar samt fysiska och andra funktionshinder - ska ha tillgång till Malmö stads kulturutbud. Barn och ungas egen kulturutövning - oavsett uttrycksform- ska särskilt uppmärksammas och prioriteras". Med andra ord framhåller planen att kulturen är till för alla i samhället. Detta kan verka som en självklarhet, men vi vet att långt ifrån alla unga Malmöbor idag har tillgång till kulturutbudet.'

Alternativen för aktiviteter ska finnas som möjlighet för alla med olika intressen att ta del av. Kulturutbudet bygger på bredd och diversifiering, för att fånga upp kreativitet och utlopp och låta det manifesteras sig naturligt. Uppdraget som utformas utförs sedan genom den egna organisationen, men också genom samarbete med fristående grupper eller organisationer som tar på sig vissa delar, beroende på allt till läge, erfarenheter och kunskaper som inte finns samlad någon annanstans. Det finns också massor av sätt att ansöka om resurser för olika typer av mindre organisationer, och kriterierna för anslag till dessa grundas mer eller mindre i samma uppdrag och mål man har. Det finns en agenda bakom, dels att "hålla ifrån gatan" eller att "få ut på gatan", vilket är två begrepp som kräver välhållen balans.

Trots alla möjligheter och alternativ till aktiviteter, så uppstår det glapp. Målgrupper, intressen och aktiviteter som helt enkelt inte passar in i det befintliga utbudet. Många av de alternativa sätten att organisera sig på bygger på att man söker möjligheter att göra saker själv, på sitt eget sätt, för att man till exempel inte håller med andras sätt att göra det på, eller att man vill fortsätta med något som man inte kan göra på annat håll, till exempel estetiska ämnen i skolan som man vill fördjupa sig mer i utanför skolan och utanför den typen av struktur. Där har också nätverkstänket sina uppenbara fördelar genom de lösa sammansättningarna och strukturerna, och blir på så sätt ett av de enklaste sätten att organisera sin omgivning. Det blir informellt och utan hämmande band, som gör det lätt att slå sig ihop och lösas upp, om och om igen.

Det blir också naturligt att det alternativa ofta hamnar utanför det traditionella rutnätet, beträffande möjligheter till stöd, både ekonomiskt och politiskt. Ofta är det ett aktivt val att vilja vara självständig, att utmärka sig och sitt arbete genom till exempel en ideologisk grund, ibland är det projekt eller organisationer som "tillåts" vara självständiga på grund av sin natur och i många fall är det helt enkelt svårt att få organisationen att fungera utan medel och resurser, varför den alternativa världen också ofta måste anpassas till en bredare publik, för att förmedla budskapet och svara på frågorna om vad man "egentligen håller på med". Det är nästan uteslutande så att man jobbar med en omfattande öppenhet om sin verksamhet och vill berätta vad man sysslar med och framför allt effekterna av verksamheten för att gemene man ska se hur viktigt det är. Därför är det viktigt att definiera vad resultatet egentligen är.

Alternativet kan också vara att organisera sig för att utveckla vidare en redan befintlig idé eller organisation, eller helt enkelt för att ställa sig i kontrast till den. Exempelvis kan det handla om att fylla ett behovshål, där inga andra föreningar eller organisationer tillfredställer de behov som uppstår i motsättning till befintliga alternativ, arbetsätt eller approach. Ta vid där andras räckvidd slutar, till exempel utanför skolans ramar, efter bidraget från kommunen är slut osv. Stapelbädden till exempel väljer uttryckligen att finnas i glappet mellan olika etablerade föreningar, som generellt sett har tydliga avgränsningar, en "ägande"-struktur, hierarki samt innebär att aktivt val och en större förpliktelse.

Många kommunalt kopplade och stödda organisationer verkar i större utsträckning också använda sig av dessa perspektiv för att skaffa sig gräsrotskänsla, eller för att fånga upp en målgrupp som man annars kanske inte har representerad eller är underrepresenterad, och för att slussa in och rekrytera nytt blod i den "ordinarie" organisation. Ofta utförs liknande projekt med ett tomt blad, från scratch, med helt nya människor och med hög grad av experimenterande. Ett bra exempel är Lagret, som är Malmö kulturskolas initiativ för att målgruppen 13-17 ska få ta bättre del av kulturskolans och Kulturhusets Mazettis resurser. Kulturskolan är, till skillnad från andra kulturskolor, centrerad och därför finns det inga motsvarigheter eller falanger i

andra delar av staden. Ett av deras delmål med Lagret är därför också att fånga upp ungdomar från yttre delar av staden, för att få en så välrepresenterad organisation som möjligt. Detta gör de bland annat genom samarbeten med andra organisationer som verkar i dessa delar av staden, till exempel Drömmarnas Hus.

Ung I Lund är i grunden ett projekt för att aktivera unga i arbetet med att bygga kultur i Lund och att aktivera sig, vare sig det är av kulturell eller politisk karaktär. Hemsidan är en väldigt öppen portal, givetvis med nyheter och kommande evenemang, men också mycket uppmuntran till att skriva och publicera artiklar eller idéer genom deras kanaler. Det finns en tryckt tidskrift och egna lokaler som ger en bas för verksamheten, vare sig det handlar om teater, musik eller politiska möten. En av organisationens styrkor tycks ligga i bredden och att de genom sin direkta kommunikation med kommunen har resurser att jobba med och kan hjälpa till med allt som rör ungdomen i Lund. Det gäller med andra ord inte bara kultur, utan också till exempel främjandet av politisk aktivitet hos unga och som de själva skriver; "alla frågor som har med livet som ung i Lund att göra." Det finns en del upplagda alternativ till aktiviteter, men även här lutar man mycket åt just coachning, det vill säga att hitta rätt aktivitet till rätt individ eller grupp. Genom dessa kanaler har man också rekryterat ungdomsansvariga till kommunens arbete med just Ung I Lund och andra ungdomsprojekt.

5. Utbildningen och de tysta kunskaperna

Utbildning kan ses på två olika sätt i sammanhanget, antingen som själva syftet med organiseringen, till exempel att lära sig ett hantverk eller spela ett instrument, eller som en bieffekt av det man organiserar sig kring. Dessa kan te sig på flera olika sätt, beroende på målet med till exempel en förening eller ungdomsverksamhet. Oavsett vad för organisation det handlar om och vad målet med den är, så kan man ganska snabbt se att individer drar lärdom och erfarenheter på olika sätt som bieffekter, till exempel sociala kunskaper, gruppdynamik eller helt enkelt sin egen ställning och identitet. I många fall kan de här "bieffekterna" vara agendan eller målet med aktiviteter eller organiseringen, men det är inte vad som kommuniceras direkt. I lösare organisationsformer kan det vara svårt att bena ut vari utbildningen ligger och att mäta vad man egentligen lär sig själv eller andra.

Balansen mellan att lära ut och att ta in och anpassa sig till kulturyttringar är väldigt viktig, både på kommunal nivå och på gräsrotsnivå. En av anledningarna till att man lägger vissa ungdomsverksamheter på mer eller mindre externa projekt tycks vara för att de ska få byggas från scratch, det vill säga utifrån medlemmarnas förutsättningar och behov. Stapelbädden är en plats där man började med direktiv om hur platsen skulle byggas och vem som skulle få ha tillgång till den, till en plats där man nu bygger utifrån de projekt som uppstår, och utifrån de behoven och förutsättningar som krävs för att utföra dem. På så sätt menar Caroline att kunskapen också kan återföras tillbaks till i detta fall Malmö Stad, som kan använda dessa färdigheter och annars tysta kunskap för att fortsätta bygga och underhålla relationer med ungdomar i de mer traditionella kanalerna, så som skola, större föreningar, kulturverksamheter osv.

I Drömmarnas Hus drivs projektet New City, som syftar till att hjälpa unga mellan 18 och 24 in eller tillbaks in i samhället genom coaching och att helt och hållet lyssna på individens önskemål och ta vara på dennes förutsättningar för att hitta en bra lösning. Sex stycken coacher jobbar med ett begränsat antal ungdomar var, för att få tillräckligt med tid för varje individ och bilda en bra och

trygg relation. Projektet drivs genom en styrgrupp som utgörs av ett partnerskap som består av sex aktörer; Arbetsförmedlingen, Arbets- och Integrations center Rosengård & Södra Innerstaden, Prokrami/Nämndemansgården, Ung Art och Drömmarnas Hus. Genom coacherna får man direkta kanaler till ungdomarna, och tillgång till intryck och uttryck för vilka hinder de möter, och hur deras verklighet ser ut. Likaså får ungdomarna en direkt kanal till denna styrgrupp och kan på så vis påverka sin egen situation och den struktur som verkar kring dem. Man vill helt enkelt förebygga att något eller någon hamnar ”mellan stolarna”, och möjliggöra samordning mellan myndigheter. Man omsätter dessa tysta kunskaper, attityder och strukturer till en bas för förändring och utveckling i ungdomarnas omvärld.

På samma sätt berättar Caroline på Stapelbädden att kunskap och färdigheter om till exempel specifika projekt eller ett visst hantverk återförs i gruppen, genom att äldre eller mer erfarna kunniga inom ett visst ämne inte betalar för sitt användande av platsen genom pengar, utan genom att dela med sig av sina kunskaper, till exempel genom föreläsningar, workshops eller rent handfast genom direkt coaching eller lärlingsarbete. Man förbehåller sig helt enkelt rätten att kontakta personen eller föreningen i fråga, när en förfrågan inom deras område uppkommer. Exempelvis kan en yngre konstnär få tillgång till Stapelbäddens nätverk av mer etablerade konstnärer som har använt platsen till vernissage, och på så sätt få en direkt överföring av erfarenheter och arbetssätt för att arrangera sitt eget evenemang. Den typen av expertiscoaching blir ovärderlig när det gäller tysta erfarenheter, arbetsetik eller praxis, som man ofta inte kan sätta ord på. Yrkesmässighet, sociala färdigheter, konkreta begrepp, historia, hur man för sig, hur man betar sig, koderna, värderingar kan komma fram genom att man helt enkelt jobbar ihop och observerar och tar in sådant som inte bara sägs.

Flera festivaler och konsertverksamheter arbetar på samma sätt, där äldre medverkande i projektet helt enkelt lämnar över och lär ut sin ofta egenlärd kunskap, roller, ansvarskänsla och ett mellan-raderna-arv vidare till yngre, nya medarbetare. Ofta gör man också så genom att ha arbetat i samma grupp under en period eller med skarpa projekt. Man får en sömlös övergång, som betyder att

man i ganska stor utsträckning kan stävja att det hamnar kunskap mellan stolarna, det vill säga att man tappar en "generation" av kunskaper. Det medför såklart även vissa problem, där till exempel utbytbarheten kan ställa till det för en löpande verksamhet och om vissa kunskaper inte överförts helt. UKM löser detta genom att ha en coach som har en övergripande koll på verksamheten, för att liknande glapp inte ska uppstå. Dessa kunskaper byggs därmed från scratch, inga påförda rutiner eller sätt att tänka och arbeta på, utan man har möjlighet att experimentera sig fram till ett bra sätt för sig själv, men också som gagnar verksamheten på bästa sätt. Coachens roll är viktig för att inte ge lösningen på silverfat, utan att man får hitta sin egen lösning, gå sin egen väg, att komma fram till det själv.

Lagret på Kulturhuset Mazetti jobbar till exempel med att omvärdera begrepp och i vissa fall lära ungdomar att sluta använda vissa begrepp som har blivit för laddade eller institutionaliserade. De lär ut vad ett projekt är och innebär, och hur enkelt det egentligen är att genomföra, att tänka sig hur man vill göra något. Man ställer frågorna, som gruppen sen själva får se till sig själva för att lösa, oavsett situation, stor eller liten. Vad vill ni göra? Vad fattas ni? På så vis kommer idéerna naturligt och från ungdomarna själva, inte genom färdiga arrangemang eller strukturer. Allt grov från grunden, och sedan finns det coacher och resurser att ta till för att genomföra idéerna till verklighet. Då kommer också nästa runda med frågeställningar in; hur ska ni göra det? Var ska ni marknadsföra och vad ska ni säga? Lagret och Stapelbädden är som förut beskrivet ganska lika i sina tankar och mål, och de största skillnaderna ligger egentligen just i tillvägagångssätten och hur man låter projekten gro från grunden samt att Lagret jobbar närmre en yngre målgrupp som inte alltid har exponerats för resurser och möjligheter för deras ofärdiga idéer att gro. Idéerna är därför inte lika färdiga när de kommer till Lagret, utan själva meningen är att visa dem vad som finns och vad man kan göra, i viss mån hur man kan göra det, och sedan låta ungdomarna demokratiskt bestämma själva vad man ska köra på för idéer och hur.

Till exempel poängteras vikten av att säga vad man vill och varför man vill det, och att vara så tydligt som möjligt med det för att visa att drivkraften finns. Man vill försöka jobba bort begrepp som projekt och mötesplats och ställa frågorna direkt för att man ska uttrycka sig med sitt eget språk. Det finns en risk att man låser vid traditionella strukturer och sätt att uttrycka sig inom kulturvärlden, för att sätta en valideringsstämpel på det, men att det då blir lätt att glömma bort grunden och målet i ett konkret projekt, som till exempel en konsert. Istället för att säga att man vill genomföra ett arrangemang, så förvillar man sig i "mötesplats för ungdomar", "kulturyttringar" och fina ord som inte beskriver projektet. Unga vill inte organisera sig enligt föreningsformen nu för tiden, den finns i princip bara kvar för att det är enda sättet att formellt skaffa resurser eller bidrag. Många beskriver det som att det fortfarande är svårt att söka pengar för ungdomar, även om det finns "gömda" möjligheter att skaffa sig detta och relativt enkelt. I dagsläget är det många mindre projekt som dessutom inte ryms i ramarna för "kulturpengar" och därför uteblir. Man blir mer eller mindre tvingad till utföra projektet som studiecirkel, förening eller till och med företag, och redan där försvinner viljan och orken till att genomföra projekt.

6. Personliga och organisationens intressen

Vad innebär organiseringen för personen och vad innebär personen för organiseringen? Svaren är många och jag har redan behandlat fyra teman som kan ge olika bieffekter som är positiva för den egna identiteten, den sociala förmågan, nya kunskaper, tillhörighet, ansvar, och vissa organisatoriska karaktärsdrag som kan gynna individer för en kommande karriär och arbetsliv. Ju fler individer och röster, desto större kunskap samlad och desto större bredd och demokratisk grund att bygga organisationen på.

Ett sätt att illustrera hur man förhåller sig till skillnaderna och likheterna mellan personliga och organisationens intressen är att se det från rekryteringen av nytt folk, hur det går till och hur strategierna för det ser ut. De fyra första teman som avhandlats i den här rapporten kan se som en typ av "unique selling points" som man kan försöka trycka på och jobba aktivt med, beroende på organisation och inriktning, i sin marknadsföring eller approach, i sin identitet och kommunikationen både internt och externt. Tillhörighet, skapande, det alternativa och utbildning är alla olika faktorer som kan influera ungdomar att välja en viss organisation eller typ av aktiviteter. I de organisationer jag har tittat på är många av greppen och arbetssätten väldigt traditionella. Det är ofta samma typ av kommunikation, strategi och målsättning som man har haft under många år. De viktiga frågeställningarna för organisationerna är hur man anpassar dessa begrepp till nya förutsättningar, nya uttryckssätt, nya verktyg och hur man hänger med i nya beteenden och tankebanor.

Lagret har till exempel under sin korta tid som organisation redan hämtat upp och formulerat många tankar och strategier om hur de vill och bör jobba ungdomarna. För att inte missa en generations förutsättningar eller hamna i en fas som har passerats anställer man varje år ungdomar från målgruppen för att förnya lokalerna och tankegångarna. Ambitionen är att varje år byta ut denna grupp helt och hållet från år till år och syftet med detta är uppenbarligen att koppla upp ett nätverk och att inte stagnera i sin utveckling. Målsättningen är att hela tiden attrahera nya och så vitt spridda ungdomar som möjligt, för att få en

så välrepresenterad och demokratisk plats som möjligt. Ganska likt Stapelbädden jobbar man under premissen att ingen ska "äga" platsen. Man lägger dock extra resurser på att hitta en bra geografisk spridning och att få med sig ungdomar utanför Malmö centrum och dess närområde, där det redan finns många valmöjligheter till aktiviteter för ungdomar. Just när det gäller nyrekryteringen är det även ett sätt att hålla sig a jour med övergången till nya generationer. Det som är aktuellt för en generation kan redan för nästa årskull vara helt annorlunda. Det går väldigt snabbt i den förändringen enligt deras egna erfarenheter. Man vill fånga upp ungdomarna i den ålder där de skapar sin identitet, och att ge dem tillgång till verktygen för att göra det. Man öppnar upp Kulturhuset för de som vanligtvis kanske inte hade kommit i kontakt med det, eller reflekterat över möjligheterna som finns där.

Att till exempel gå med i en förening är ett aktivt val, och det är inte alltid man kanske håller med om allt föreningar gör och står för, men man får lov att göra det man vill göra, det vill säga den ursprungliga drivkraften som gjorde att man sökte sig till föreningen. Därtill kommer också ganska mycket formaliteter och andra uppgifter, som många ungdomar kan anse drar fokus från det individuella mål man hade. Å andra sidan finns det också en dold effekt av detta som en mer etablerad organisation kan bidra med. Till exempel en praxis, rutiner och att kunna lärdom av sin historia, hur man har gjort tidigare och så vidare. Man utbildas i allt runt om kring kärnverksamheten man sökte sig till, och som man kanske inte hade full förståelse för tidigare. Vad som gör att ungdomar i många fall väljer bort den typen av etablerad och traditionell organisering som nämns ovan bygger mycket på just formaliteterna och den styrda verksamheten, med hierarki och upparbetade roller samt ålagda arbetsuppgifter. Det är mycket möjligt att vissa arbetsuppgifter ändå kommer att dyka upp och måste genomföras om man hade valt att lägga sin verksamhet utanför föreningens ramar, men det är också den upptäckande resan och de naturliga kopplingar som uppstår som gör att den typen av utbildning upplevs som mer logisk och mindre styrd.

På samma sätt som etablerade och traditionella organisationer tittar på och anpassar sin verksamhet efter nya typer av arbetssätt, så är det lika viktigt att identifiera vad det är traditionella organisationer tillför och hur man anpassar den typen av funktioner och effekter på en mer ad hoc-styrd verksamhet. Stapelbädden har hittat ett sätt att överföra kunskap och ett verksamhetsflöde mellan ad hoc-organiserade projekt som kan hjälpa organisationen, utan att bli rutinmässiga och fortfarande jobba efter varje projekts unika förutsättningar. Istället för att passa in ett projekt i en mall för att till exempel kunna söka pengar eller för att driva verksamheten, så har man ingen mall utan anpassar verksamheten efter projektet. Man bygger helt enkelt projekten kring Stapelbädden på väldigt basala värderingar, och i en informell form som inte kräver överdrivet mycket administrativa uppgifter och formaliteter för att nå sina mål och delmål. Man når också ungdomar på ett väldigt direkt sätt, och baserat direkt på individerna och deras drivkrafter och förutsättningar.

På Lagret startade man projektet med att anställa 18 ungdomar mellan 13-17 år som sommarpraktikanter och försökte få reda på direkt genom dem hur en plats eller lokal för ungdomar skulle se ut. Man fortsätter att jobba på det viset med att låta unga omforma lokalen och platsen, under sommaren varje år, och i år har det vuxit till 32 nya ungdomar. Man vill inte att platsen ska stagnera eller hamna i ett glapp mellan årskullar. På samma sätt återanvänder man på Stapelbädden så mycket man kan till andra projekt, och inget projekt är det andra likt. Därför kan till exempel en bar som använts till en konsert byggas om till att bli ett utställningsbås för en konstnärs vernissage. Man återvinner också kunskaper om gjorda projekt och man delar även erfarenheter om att till exempel anordna en teateruppsättning. En sådan approach visar också exempel på hur man låter alternativen växa, istället för att ställa upp alternativ, och framför allt att man låter detta växa utanför ramarna.

I 'Kartläggning av barn- och ungdomskulturen i Skåne', en utredning genom Region Skåne, talar man om begreppen kulturupplevelser, kulturpedagogik och barn och ungas skapande, och hur man arbetar med dessa tre runtom i länet. Regionalt lägger man vikt vid att dessa tre begrepp finns och samverkar ihop

med skola och fristående verksamheter. Det finns i utredningen exempel på hur man lägger väldigt konkreta mål för till exempel hur mycket teater ett barn ska ha exponerats för under sin skoltid, för att kunna ha ett mätbart kulturmål. Man skriver också att kulturpedagogiken är väldigt viktig att ha god kontroll över, då det är en stor del av att visa upp vad man kan göra, hur man kan uttrycka sig och var man kan fortsätta att göra det. Kulturskolan är tätt knuten till skolan, och många av de kreativa delarna på schemat förläggs i de lokalerna, men man åker också ut på skolor för att hålla i specifik utbildning eller temadagar. En del fristående kulturorganisationer kan uttrycka distans till "prova-på"-kulturen, att det blir lätt att kulturen kommer och "hälsar på" för att sen gå hem och lämna fortsatt utveckling därhän, och där man vill försöka jobba med sömlösa samarbeten där skapandet och kultur blir en högst naturlig del i hela skolgången och även därefter. Drömmarnas Hus vill exempelvis jobba närmare skolorna, för att fånga upp ett glapp eller brist på kulturella inslag, och Stapelbädden fångar upp glappet genom att ta vid där skolans undervisning tar slut.

Man kan se det hela ur push- eller pull-perspektiv, att man antingen utgår från ett befintligt utbud, eller ett skapat utbud, det vill säga något som har växt upp eller krävts av målgruppen. Kulturhuset Mazetti är exempel på hur man jobbar med båda dessa perspektiv under samma tak, och kan dra nytta och lära sig av varandra genom de olika arbetsätten. Kulturskolan applicerar strategin att inte bredda sitt kursutbud utan att jobba mer aktivt med att få ut det befintliga utbudet för att exponera och aktivera intressen för så många ungdomar som möjligt. Som tidigare beskrivits finns också Lagret i samma hus, som jobbar väldigt aktivt med att låta ungdomar bestämma om aktiviteter, och att låta hela husets resurser stå till buds för deras behov och krav.

Vad är då verktygen man kan ge för ett varaktigt kulturintresse? Vad är incitamenten för unga att fortsätta leta sig vidare? På Lagret menar man att för att få med ungdomar måste man ta dem på allvar och vara engagerad i arbetet. Man kan inte förvänta sig att engagemang ska växa fram om man inte visar engagemang och förtroende för dem. Man börjar med att bryta ner begrepp och processer som verkar otillgängliga, och ge dem verktygen för att själva börja ta

tag i och ta för sig av sin omgivning. Man lyssnar på deras idéer och vad de vill ha och sätter ihop projekt efter de specifikationerna och önskemålen. Det Caroline berättar om Stapelbädden tyder på att ungdomar i allt mindre utsträckning organiserar sig formellt eller genom tydligt avgränsade grupper som samlas kring ett specifikt ämne eller begrepp. Man ser till individen och individens intressen och utifrån det mobiliserar man sina resurser för att tillgodose behoven i projektform, väldigt ad hoc-mässigt. Det handlar mycket om att identifiera och ta vara på individuella drivkrafter och hjälpa till att kanalisera dem, och många fall också sammanföra individer med samma tankegångar eller mål.

7. Ny teknik och webben

En digital miljö innebär en virtualiserad plattform för kommunikation, där samma varianter av organisering kan uppstå som IRL (In Real Life). Det blir också nya lager och nyanser av kommunikation, som kompletterar, förhöjer och ibland kanske också ersätter en fysisk kommunikation eller relation. Det betyder att kommunikationen kan te sig annorlunda beroende på om det är ett samtal öga mot öga, per telefon, via sms eller exempelvis MSN. Det skiljer sig i uttryck, dels ibland på grund av rent logistiska begränsningar, det vill säga hur långa meddelanden man kan skriva, men också hur uttrycksformen används, exempelvis genom nya former av skriftspråk eller att man vågar säga vissa saker i Instant Messaging-kanalen som man inte säger när man är i samma rum eller i grupp. Man ska vara vaksam vid hur dessa olika lager används, eftersom det således kan kommuniceras saker via den ena kanalen, men inte den andra, mellan samma personer. Organisationer kan med andra ord skapas och lösas upp utan att ett ord yttras ur medlemmarnas munnar, men istället genom sms, MSN, Facebook, Lunarstorm osv.

Hur påverkar detta sättet att föra sig och uttrycka sig på olika sätt? Det krävs till exempel andra sociala färdigheter att kommunicera på olika nivåer på det här viset, vilket också kräver en helt annan uppmärksamhet och fingertoppskänsla. Är det på bekostnad på samma typ av fingertoppskänsla som krävs att läsa av kroppsspråk och tonfall? Eller är till exempel smileys bara en påbyggnad, en liten nyans som kompletterar? Facebook och MSN och liknande föregångare och efterkommande har erbjudit en plattform som har utvecklat möjligheterna att expandera sitt sociala nätverk, antingen det rör sig om privata eller professionella kontakter. Internet och tillgången till ändlöst med information har flyttat på eller rentav suddat ut många gränser i vårt samhälle. Det påverkar hur man tänker på sin fysiska omgivning och dess begränsningar, eller avsaknaden av begränsningar. Det ökar mobiliteten och flexibiliteten, och blir något som man ofta räknar med. Det lämnar väldigt stort utrymme för experimenterande, inte bara av den egna identiteten, men också av olika sätt att uttrycka sig, gruppera sig och genomföra projekt. Dessa nätverk kan också stödja själva syftet med en

organisation genom användandet av en förbjuden kanal. En underground-rörelse kan till exempel kommunicera sina aktiviteter dolt för att överraska eller chockera, exempelvis flash mobs eller demonstrationer, för att bevara sitt medlemskap. Det kan också ge effekten av full transparens genom att man berättar om verksamheten på ömsom formellt och ömsom informellt sätt i en blogg, tweeta om varenda detalj på Twitter, ta bilder på allt man gör och visar upp det i en kanal som på samma gång är publik *och* förbjuden.

Det finns också virtuella grupperings- och organisationsmöjligheter, specifikt skapade och utvecklade för att enkelt och lätt komma i kontakt med andra. Du kan gå med i och ur en grupp med ett klick. Du har ett verktyg för ditt nätverk, en kommunikationsmöjlighet med de som kanske rör sig periferin av ditt egna nätverk, men som har samma förutsättningar och idéer som du själv har. Man kan illustrera det genom att man har ett direkt nätverk, kärnan i ditt nätverk. Samma personer som ingår i din nätverkskärna, har i sin tur sina egna, individuella nätverkskärnor som kan behandlas som ditt sekundära nätverk, osv. På så vis öppnar sig helt nya fönster till nya människor som enkelt kan komma i kontakt med varandra. Detta påverkar givetvis hur man tänker och rör sig IRL. Det vill säga hur enkelt man kan organisera sig och inte tänka så mycket på just det, utan fokusera på gemensamma mål och intressen. Den här typen av digitala aktiviteter har i många fall överskuggat kommunikationen genom bloggar eller forum, dels på grund av dess möjligheter till flervägskommunikation men också baserat på det informellt demokratiska klimatet. Det sker framför allt en omfattande decentralisering och globalisering där kravet på att hävda den egna identiteten blir större och som på ett enkelt sätt kan hållas ihop genom ett virtualiserat nätverk. Grupperingen blir därför också en tydligare del av identiteten, när man kan illustrera sin samhörighet till någon eller några genom fotoalbum eller liknande, eller till och med en konkretisering av relationer, grupper, organisationer, evenemang, fester, osv.

Det vanligaste exemplet på det här är Facebook och MySpace, men på Lagret har man också uppmärksammat att det finns nätverk som man inte tänker på. Lunarstorm är exempelvis vanligare i de yngre målgrupper som de inriktar sig

mot, men det finns också mindre uppenbara alternativ som Bilddagboken som identifierats av Lagret som en av de vanligaste platserna för just deras målgrupp. Man söker hela tiden alternativa vägar för att få ett eget forum, som är avskilt från vuxenvärld eller icke invigda och på Lagret vill man understödja att det byggs av sig själv, och att kanaler och forum inte ska påföras någon. Som tidigare beskrivits så jobbar man ofta induktivt på Lagret. Likaså försöker man förstå ungdomarnas kanaler och hur man om möjligt kan understödja dem. Till exempel så enkla saker som att ge tillgång till kameror för Bilddagboken. Bland annat så ställer man frågor om hur exempelvis ett evenemang eller en workshop ska marknadsföras, och lyssnar på hur det fungerar och hur man kan hjälpa till för att göra det bättre under de förutsättningarna som ges utifrån kommunikationskanalernas karaktär. Coachernas roll blir på så vis att ge tips eller verktyg till hur man utvecklar och förbättrar kommunikationen och användningen av de plattformar som vuxit fram.

Nyckelordet är tillgänglighet för att de nya formerna av organisationer ska frodas, men det kan också sätta krav på den privata personen. Finns det en gräns för storleken på ens nätverk i den här typen av miljö? Kan man stänga dörren och "försvinna" socialt? När slutar organisationen, oavsett omfattning, att vara en organisation? Hur hanterar man oanträffbarhet?

8. Avslutande diskussion

Dessa sex teman som har avhandlats i rapporten kretsar kring vissa nyckelbegrepp, som till exempel coachning. Coachen, oavsett vilken titel, plats eller roll denne har i organisationen, har väldigt stort inflytande och påverkan på resultatet av arbetet med ungdomar och de nya former av organiseringar som växt fram och fortsätter växa fram. Stapelbädden uttrycker det väldigt tydligt med att det inte finns någon arbetsspecifikation på vad det innebär, det finns ingen handbok, utan det är något man jobbar med utifrån varje unik situation och förutsättning. Både de och Lagret har jag genomgående beskrivit som att man ofta jobbar induktivt, det vill säga man lyssnar, observerar och utgår från det. En av de bästa resurserna man kan ha i en ungdomsverksamhet är kunskaperna om ungdomarna det handlar om, och att kunna anpassa deras önskemål och krav till rådande förhållanden.

De nya former av organiseringar som uppkommer ställer krav på formella omständigheter och förutsättningar, till exempel de oftast formella normer och regler som gäller för att söka bidrag eller andra resurser. Det är ett fortlöpande jobb att hitta sätt för att fånga upp, medla och anpassa de glapp som uppstår, samtidigt som man för utvecklingen framåt. Glappen kan visa sig på flera olika sätt, där individen är ett centralt begrepp. Exemplet med projektet New City på Drömmarnas Hus illustrerar väl hur man hjälper individer att anpassa sig och sina drömmar, önskemål och personliga mål till samhället och omvärlden utanför. För att organisera sig blir det därför en utmaning, men också en nödvändighet, att försöka hitta gemensamma nämnare. Det handlar om att hitta gemensamma mål, värderingar och intressen, men ändå behålla individualiteten. På så vis kan man dra nytta av "skalmöjligheter" för att effektivt kunna understödja och hjälpa ungdomar i större skala, exempelvis genom att bilda en förening baserad på ett gemensamt mål eller gemensamma värderingar, hellre än en gemensam aktivitet eller verksamhet. Det kan också vara ett sätt att tillämpa de effekter som traditionella former av ungdomsverksamheter bidrar med, exempelvis tydligare arbetspraxis, mål och strategier.

De något mer politiskt rotade organisationerna eller föreningarna som exempelvis Glassfabriken och Utkanten, lutar sig till synes ofta på en mer traditionell form av organisation, där det aktiva valet och medlemskapet blir viktigt, lika mycket för den egna identiteten som för grupptillhörigheten. Aktiviteterna och verksamheten varierar, men gemenskapen och organiseringen bygger på värderingsgrunder, politiska mål och åsikter. Här kan man också ofta skönja ett traditionellt upplägg med möten och planering för kampanjer, demonstrationer eller liknande aktiviteter. Det utesluter dock inte ett ad hoc-beteende, där man snabbt ska kunna och kan gruppera sig kring något specifikt. Dessutom visar till exempel Utkantens eventkalender att agendan för grupperingar inte verkar speciellt styrda, utan kan till och med bestämmas på plats vid själva mötet eller träffen. Man talar om ett tema eller aktivitet, om att göra något, att utföra en politisk aktion tillsammans, men i förväg inte exakt vilken det kommer att bli. Vikten ligger vid agerande för den politiska agendan, och att agera ihop som grupp, inte exakt hur man gör det:

"På söndagen gör vi en gemensam aktion, kanske åker vi till Kastrup och protesterar mot deportationer, kanske åker vi till Åstorp där ett nytt förvar ska startas nästa år, kanske gör vi något annat som vi kommer på under helgen." (Hämtat från Utkantens sektion för aktuella händelser under överskriften '24-25/1 AKTION MOT DEPORTATION - KICKOFFMÖTE')

I rapporten har det också varit intressant att diskutera plats utifrån olika perspektiv, vad den egentligen innebär och vad den symboliserar för olika typer av organisationer. I nya typer av organisationer kan man på ett sätt se plats som överflödigt. Man är inte bunden till en lokal eller gemensam plats för att kunna organisera sin verksamhet i ad hoc-former utan tvärtom, man kan byta plats för till exempel möten och arrangemang utan att blinka. Å andra sidan så kan en plats tillskrivas massor med viktiga värderingar och symboler, som understödjer tillhörighet, gemenskap och en hemkänsla. Det kan också symbolisera flexibilitet, utveckling, förändring, som blir väldigt tydligt i exemplet med Stapelbädden som aktivt jobbar med förändring och anpassning av den konstanta platsen som föreningen dessutom är uppkallad efter. På samma sätt gör Lagret en poäng av att förändra sina lokaler varje år.

Vidare går det också att utläsa en balansgång mellan djup och bredd hos olika organisationers strategiska upplägg. Det går att jobba med större bredd av aktiviteter eller målgrupp för att fånga upp så många som möjligt, och motverka att något glapp uppstår mellan att tillfredsställa en större mängd genom att presentera kunskap och att tillfredsställa individer genom att förmedla kunskap. Risken är dessvärre att man bidrar till ett glapp genom att fördjupa sig för litet och blir för generell i sitt arbete, en prova-på-modell. Kulturskolan måste exempelvis hålla en balans mellan bredd och djup i sitt verksamhetsutbud för att kunna tillfredsställa så många behov som möjligt och även inom ramarna av de resurser man har att tillgå. Alternativen som finns handlar som beskrivits tidigare ofta om att fånga upp glapp som beror på brist på fördjupning och förkovring, och där exempelvis en nätverksbaserad organisation genom sin bredd kan förmedla expertis för att skaffa sig ett djup, och däri ligger som sagt också styrkan i ad hoc-baserade organiseringar. Ett bra exempel på detta är fotografen som genomförde vernissage med hjälp av Stapelbäddens breda nätverks- och expertis-resurser. De bygger på att ha ett kontaktnät som ska kunna tillfredsställa vem som än kommer till dem och vilka önskemål de än må ha.

Jag har också framhävt sociala nätverk som ett nyckelbegrepp i rapporten och hur de kan interagera på olika plan, men vad finns det egentligen för nyckelpersoner i nätverken? Finns det personer som är knytpunkter mellan primära och sekundära nätverk som blir som en gatekeeper av kontakter och nätverk? Finns det alltid ledare? Vem är det egentligen som bestämmer? Dessa nya former av organiseringar innebär ofta en hög grad av demokratisering, och man skapar sin egen roll och röst i gruppen. Det kan te sig ganska rakt, alla bestämmer och om det inte fungerar kan man bara helt enkelt lösa upp organisationen. Är det verkligen så det går till? Konflikter som uppstår i nätverket? Vad händer när det inte fungerar i alla relationer? Nätverket är tämligen flytande, vilket än en gång gör att det inte finns några formella regler eller förutsättningar att gå efter, man fortsätter helt enkelt att bygga åt ett annat håll. Det finns mycket kunskaper, oftast i det tysta, om hur detta fungerar och i de organisationer jag har tittat på, och framför allt de jag har intervjuat, så

skönjer man redan i ett inledande samtal om respektive organisation spår av fingertoppskänsla om hur detta fungerar och hur man kan använda sig av det. På Lagret kunde en av projektledarna, Genti Cifliku, tydligt berätta om vikten av Lunarstorm och Bilddagboken framför Facebook för just deras målgrupp, medan Caroline istället nämner Facebook som ett av sina verktyg.